

Iz ž(Ž)ivljenja

urbane redovnice

MARJETA PIJA CEVC

Iz ž(Ž)ivljenja urbane redovnice

MARJETA PIJA CEVC

2022

Kazalo

Dva dni in pet let (I. del).....	9
Uvod.....	11
Prvo poglavje: Okostnjaki iz omar in Trije idioti.....	15
Drugo poglavje: Los ventilos.....	27
Tretje poglavje: Kitarist, skejterji in druženje pri spomeniku.....	43
Četrto poglavje: Kolo in srečanje.....	50
Peto poglavje: Grob v Neubachu.....	55
Šesto poglavje: Plezalka srca.....	64
Sedmo poglavje: Iti v nulo.....	70
Epilog I.....	74
Štirje dnevi v epidemiji (II. del).....	77
Osmo poglavje: Epidemija in krst.....	79
Deveto poglavje: Grafiti vsepočez.....	90
Deseto poglavje: 'Push, push' in pravi post.....	99
Enajsto poglavje: Kolesar in pevec.....	105
Epilog II.....	113
Ena garda (III. del).....	115
Dvanajsto poglavje: Nej.....	117
Trinajsto poglavje: Politika.....	122
Štirinajsto poglavje: Dotik Duha.....	126
Petnajsto poglavje: Dosje.....	131
Šestnajsto poglavje: Prababica.....	136
Sedemnajsto poglavje: Bine.....	143
Osemnajsto poglavje: Te-te.....	148
Epilog III	151
Nastopajoči v romanu, pomen imen.....	153
Teja priporoča v branje.....	157

Uvod

Oglasil se je zvon, štiri popoldan je, sobotni delopust. V mestu so začasno utihnili vzkliki, žvižgi, glas množice. Še eno protestno zbiranje je mimo. Prihajata sicer še večer in sobotna noč, glasno govorjenje, razbijanje, včasih petje ob rojstnem dnevu. Blizu je lokal, ki ima odprto do zgodnjih ur. V celem tednu je najbolj mirna in najlepša noč z nedelje na ponedeljek.

Teja premišljuje, kaj jo čaka naslednji teden. Dobiti se mora z nekim gospodom, ki ga pozna le bežno. Ima poslovno idejo, da bi v središču mesta postavili na noge lokal, kjer bi lahko imeli trgovino in ponudbo hrane obenem. Konec tedna bodo postavljali stopnice v eni od sob, nova vrata na podstrešju, začenja se projekt izdelave baze podatkov za celoten stavbni kompleks, usposabljanje za zaposlene v sredo. Dela nikoli ne zmanjka.

Teja je redovnica srednjih let, po spletu življenjskih okoliščin je v zadnjih nekaj letih vstopila v poslovne vode. Tisti dan, ko se je redovno vodstvo odločilo, da bo na podlagi posvetovanja s sestrami in po tehtanju širših potreb izbralo za direktorico njo, je notranje na sebi zaznala Božji pogled: »*Tebe želim tu, potrebujem te.*« Zavedanje izbranosti za služenje ji je v začetnih mesecih dalo trden temelj, da je velika sprememba in dnevno novi izzivi niso spodnesli. Na naloge, ki so jo čakale, ni bila pripravljena. Ni imela potrebnega znanja, ne dovolj izkušenj. Imela pa je nekaj drugega. Željo po učenju, vero, zaupanje, sestre, sodelavce. Predvsem pa delovno polje kot novo deželo, ki jo je bilo potrebno raziskati. Imela je tudi kanček norosti in poguma, ki sta bila včasih skrita tudi njej sami. Ko je bilo najtežje, sta prišla na dan – v največjih prelomih si je upala zaupati v Božjo navzočnost in dejavno Besedo. Ne le v molitvi v sobi, tudi sredi življenja in viharjev.

V teh nekaj mirnih trenutkih sobotnega popoldneva je v mislih kot kanja nad poljem na hitro pregledala, kje je. Prvih pet let urbanega življenja je mimo, naučila se je deskati na valovih vsakdana, kjer so načrti zgolj smer, ki jo je treba ubrati, konkretni koraki pa so dostikrat podvrženi trenutnemu stanju in moči valov, ki jo zalivajo. Naučila se je stati na deski in loviti ravnotežje. Sprejela je, da je normalno, da večkrat pade z nje, da biti mokra in premražena še ni konec življenja. Seveda so to samo prispodobе, v katerih je najlažje zajela občutja novega

življenjskega okolja.

Sobota popoldne je in delavnik je oddaljen še dan in pol. V ospredje stopajo drugi vidiki življenja. Pet let na istem delovnem mestu prinese nekaj rutine, poznavanja, udomačenosti. S tem se lahko odprejo spet nova poglavja, kajti življenje ni enoplastno. Spreletijo jo še oddaljenejši spomini, kako je bilo odraščati na podeželju in po osmih letih šolanja v domačem kraju, na vasi, ko so bili s sošolci najstarejši in glavni na šoli, to stopnjo zapustiti in se raztepeti v nova okolja. Edina iz razreda je šla na srednjo šolo v to mesto. Odprl se je nov zavoj spirale življenja.

Tako zdaj, to popoldne, ko je vznemirjenje množic sredi mesta potihnilo, ko je napor preteklega tedna izzvenel, potihlo vstane vprašanje, ki ga čez teden nosi globlje v srcu – *»kaj se nam dogaja, kam gremo?«* Neverjetna kombinacija redovnega življenja, ki se ji dogaja vsak dan – sredi mesta, dva koraka od turističnega vrveža ob reki, korak od mestne hiše in državnih uradov, ob glavni ulici mesta – in skrbi za stavbe, sodelavce ter najemnike ji omogoča, da se skozi svoje srce dotika src drugih. Čeprav se tega ne zaveda takoj, saj so bolj v ospredju misli, informacije, razgovori o pogodbah, popravilih, pomoč za to in ono. Vznemirjata jo jeza drugih in strah, pomirjata prijaznost in veselje, čudi iskrivost otrok. Tako preprosto je to življenje, nič velikega se ne dogaja. In vendar se ji tako ob sobotah popoldne zdi, da se skozi delo in srečanja na

delovnem mestu dotika nastajanja nečesa novega.

Zaveda se, da je milost, da zmore tako mehko gledati nase in na kraj, kjer je in kjer dela. Zgodba njenega delovnega mesta v resnici ni tako enostavna. Ko za trenutek počaka in se ji v mislih odvrtijo slike spomina, se ji zdi, da bi bilo bolje reči – *»ta zgodba je včasih skoraj kriminalka.«*

Izviije se ji globok vzdih: *»Pa samo v samostanu sredi mesta živimo.«*

Drugo poglavje

Los ventilos

Bilo je leto ali dve pozneje. Teja je s spiralo reševanja problemov naredila že precej zavojev in počasi ji je pristop prešel v kri. Namesto gore problemov, pod katerimi bi hitro klecnila, sta ji ob soočenju z njimi prihajali misli *»saj problemov je le končno mnogo«* in *»problem, ki ga razdelamo na manjše enote, je lažje rešljiv«*. Po letu ali dveh se je ukvarjala z drugačnimi izzivi. Eden od njih jo je zaposloval predvsem kot redovnico.

Dela je bilo ogromno. Zavedala se je, da je delati normalno, potrebno, in bila je hvaležna, da je imela tako priložnost, ki jo je z vso kompleksnostjo in zahtevnostjo večkrat pripeljala do utrujenosti, do nekaterih lastnih meja. Okušanje življenja je bilo s tem polnejše. A smisel njenega redovnega življenja ni bilo delo samo, niso bile prazne baterije. Njeno življenje, ona sama je Bogu posvečena. Razodevala naj bi, da je Božja ljubezen izvor

in cilj vseh nas, da smo ustvarjeni za ljubezen in namenjeni, da dosežemo polnost v večnosti, ko bomo eno z Bogom. Ta večnost – napolnjujoči odnos z Bogom – se odvíja in razvíja že sedaj, tu na zemlji. Njen vsakdan reševanja problemov v razponu od polomljenega stola do reševanja zapletov v odnosih s sodelavci, od naročanja beljenja do iskanja novih najemnikov ni dajal takojšnjega vtisa, da pričuje za Božje kraljestvo. Njej sami so se pojavljali dvomi, če je to res to, kar naj bi delala kot redovna sestra. Še več, poln delavnik od jutra do večera, stresne situacije, čustveni zapleti, veliko nejasnosti in neugodnih izkušenj ji je jemalo moči in jo praznilo. Z vsem se ni več zmogla soočati sama, pa četudi je delala skupaj s sestrami in sodelavci.

Eno prvih luči v tej zagati ji je prižgala Joža, ko sta se pogovarjali o tem, da je težko moliti v takem delavniku.

»Saj moli Sveti Duh v tebi,« je bil njen odgovor.

Teja je zastala in presenečeno sprejela resnico. »Da, Sveti Duh v meni moli.«

Sveti Pavel je pisal Rimljanom: »Prav tako tudi Duh prihaja na pomoč naši slabotnosti. Saj niti ne vemo, kako je treba za kaj moliti, toda sam Duh posreduje za nas z neizrekljivimi vzdihom« (Rim 8,26). To je bila beseda evangelija, veselega oznanila zanjo. Resničnost, ki ji je bila tako blizu, a je bila od nje ločena kot z zaveso, se ji je odprla in sprejela jo z veseljem. Izkustveno je spoznala ta obrat v veri – ko se obrneš in zaznaš, da tvoja, že dolgo

prazna molitev, opešan trud, naenkrat postane stik z Božjim življenjem, z Duhom, ki oživlja. Od tedaj naprej se ji je molitev v delavniku okrepila. Ponovno odkritje, da v njej moli Duh, je njeno molitev spremenilo. Molitev je postala preprosto notranje obračanje k Svetemu Duhu, spominjanje, da je Duh, ki moli v njej. Izhajajoč iz tega odnosa je pogled na svete podobe, ki jih je imela v pisarni, začel postajati spomin na Božjo navzočnost. Tedne pred tem so bile le risba, mozaik. V moči Duha so ji znova začele govoriti. Razlika med prej in sedaj je bila v tem, da je poznala svojo nemoč, ki se je po milosti spremenila v odprtost in sprejemanje. Ni le vedela, doživljala je, da Drugi zanjo nekaj stori, da se razodeva njegov obstoj, delovanje. Težavnost življenja je zaradi Božje zvestobe, ki jo je v luči Duha začela postopoma odkrivati, začela postajati pustolovščina.

Božjo moč je potrebovala. Že dalj časa so imeli zahtevno situacijo z enimi od najemnikov, ki niso več zmogli plačevati najemnine, obenem pa so želeli ostati v njihovih prostorih. Vsak je po svoje iskal rešitev nastalega položaja. Teja se je posvetovala z izkušenimi ljudmi, s sestrami so tehtale situacijo, v molitvi presojale, kaj bi bilo dolgoročno dobro, in se odločile, da sodelovanje prekinejo. Teja je bila tista, ki je morala to nalogo izpeljati. Vedela je, da ne bo lahko. Poskus, da bi se dogovorili in sporazumno prišli do rešitve, se je izjalovil. Čudila se je, kje je našla pogum in moč, da je na pogajanjih vstala in gostom

odločno povedala:

»Na tak način se z nami ne boste pogovarjali. Vpijete name in obtožujete nas z neresnicami.«

Ogenj se je pomiril in pogovor se je nadaljeval v bolj spoštljivem slogu, a do premika ni prišlo.

Zavedala se je resnosti položaja, njena ženska in plašna narava je včasih trpela zaradi strahov. Plašilo jo je, kako slabo bi se lahko razpletlo in do kakšnih trenj bi še lahko prišlo. Bi lahko prišlo do kakšne »nesreče« in bi zagorelo? Domišljija, ki se pomeša s stvarnostjo in s strahom, je težko obvladljiva. Kljub prizadevanjem do sporazumne prekinitve najema ni prišlo, zato je bilo potrebno uporabiti pravna sredstva. Odvetniška pisarna, s katero je Teja sodelovala v tem primeru, je imela veliko izkušenj in se je aktivno vključila v reševanje. Jesen se je začela nagibati proti zimi in postopki so tekli. Najemnikom je sčasoma postalo jasno, da je tokratna odločitev samostana dokončna in tega jim ni bilo lahko sprejeti. Ne da bi Teja vedela, so tudi oni naredili načrt. Iztisniti so želeli, kar se je še dalo, in oditi tako, da se jih ne bo zlahka pozabilo. Teja je le slutila, da bo soteska, po kateri so hodili, postajala vedno ožja, a pot je vodila ravno tam skozi. Potrebno je bilo iti naprej.

Vdala se je in sprejela, da se temu ne da več izogniti.

Osebna molitev ji v tistih časih ni več zadoščala, z veliko potrebo in željo se je začela zatekati v evharistijo. Izpiti

na fakulteti pred leti so bili mačji kašelj proti temu. Eden od sošolcev je pred najtežjim izpitom sicer nekoč celo bruhal, njej pa se je sedaj teža situacije poznala na spancu, zadnje noči se je pogosto prebujala. Ta zaplet tudi ni bil edina stvar, s katero se je ukvarjala.

»No, še dobro, da je še kaj drugega,« se je napol z nasmeškom, precej pa obupano, oglasila v sebi. Najemniki so bili velik zalogaj, poleg tega jo je pestila še obilica dodatnih nalog, ki so zahtevale pozornost, odločanje, čas in trošenje energije. Vse skupaj je postajalo preizkušnja, pod katero je Teja začela klecati.

Reka, ki je šla skozi sotesko, jo je potegnila s seboj. Bila je v kajaku kot na Soči in potrebno je bilo veslati. Veliko lažje je, če je nekdo pred teboj in ob tebi, vidiš, kam zaveslati ali kaj se lahko zgodi, kam vleče tok, kje so skale in brzice.

Ta Nekdo, ki je veslal ob njej, ji je prihajal naproti v evharistiji. Dnevna maša je zanjo začela postajati bistveni izvir moči. Že jutraj, ko se je prebudila in odpirala v nov dan, je zbrala vse, zelo konkretno, kar je želela izročiti Gospodu na oltar. Dnevna molitev, vaja v odprtosti Svetemu Duhu sredi težav, jo je vodila v prinašanje vsega Bogu, Kristusu, da se v evharistični daritvi na oltarju v moči Svetega Duha preobrazi in vrne čez dan nazaj spremenjeno. Bilo je večplastno in večsmerno srečanje. Že samo darovanje je predstavljalo kos poti – zbrati, poi

menovati, v iskrenosti najti in si upati dati naprej. Soočiti se z bolečino, napetostjo, strahom, to poimenovati, sprejeti, da obstaja, in celo dati naprej drugemu – to ni vedno enostavno. Po naravi človeka je včasih lažje vse to stiskati v sebi, a ne pomaga. Drugi del te poti vere in zaupanja je bil odkriti, kako ji bo Gospod njen dar preobražen vrnil skozi življenje čez dan; mogoče šele čez teden ali še več. Prepoznati, ko se zgodi – saj je preobraženo – pred tem pa verovati, da Gospod obuja, dviga v življenje, rešuje. Mogoče tudi na drugačen način, kot si je predstavljala.

Ta drugi del sprejemanja in prepoznavanja, kako bo razlomljen kruh postal del njenega življenja in se ji razodel kot Božje delo, je na novo postal del njene vsakdanje molitve, zrenja življenja v Duhu, kontemplacija življenja, vsakdana. Kot se ne da preveslati reke samo po zemljevidu, pač pa resnična pot vodi po vodi z veliko mero poguma, adrenalina in mokrote, tako delovanja Svetega Duha in resničnosti evharistične preobrazbe Teja ni mogla odkriti le za mizo, pač pa tedaj, ko se ji je izročeno ponovno vrnilo sredi življenja. Ljudje darujemo svoje delo, skrbi, srečanja in prav tako prejmemo preobraženo delo, navzočnost, srečanja – Božjo ljubezen, ki je dejavna. Tejina molitev pri maši ni bila gostobesedna, bolj kot z besedami je sodelovala z rokami, s srcem, z usti, ki so se hranila. Kaj več niti ni zmogla, saj je bila v stiski. Božji kruh, ki ga je prejemale, je zaužila v veri kot kruh močnih. Okušala je, da sta v njej dejansko rasli vera,

zaupanje – ravno dovolj za tisti dan. Njeno srce je kot v kajaku sredi deroče vode zaupalo, da jo bo čoln odnesel v pravo smer, da jo bo moč vesla potegnila skozi brzice. Ni več veslala kot z nekom ob sebi, pač pa sta veslala kot eno – Gospodov Duh je krepil moč njenega zaveslajaja. Tako je evharistija hranila njeno srce, da je šla v dan z izkušnjo hiše, ki vihar prestane, ker ima temelj na skali.

V tej bitki je nepričakovano močnejše odkrila še občestveni vidik evharistije. Kakršenkoli že je bil ta zahteven odnos z najemniki, je bil odnos. Povezani so bili. Želela si je, da bi – če ne sedaj, pa kdaj pozneje, čeprav šele v večnosti – drug drugega sprejeli v resnici, ki ne ogroža, ampak daje priložnost za sodelovanje v svobodi. Ta je pogoj, da odkrijemo, da se imamo lahko radi, četudi ne mislimo enako. Ko je duhovnik molil še drugo epiklezo, klicanje Svetega Duha nad zbrano občestvo pri maši, je Teja obnavljala zavedanje, da smo drug drugemu dar in da Sveti Duh v nas kot kvas spreminja pogled nase in na drugega.

Prvi prejeti sad je prepoznala, ko je v odnosu – četudi zahtevnem – sama ostajala in drugega sprejemala kot osebo. Lažje bi jih bilo sovražiti. Prosila je, da bi lahko hodila skozi to sotesko s pogledom spoštovanja in usmiljenja.

Tedni so minevali in leto se je bližalo koncu. Veseli de

cember v mestu, prireditve, večerje, praznovanja, zaslužek za gostince. Advent, ki se izteka v sprejemanje upanja, veselje nad Božjim odrešenjem. Vse to se prepleta v samostanu sredi mesta. Tokrat je december bolj zimski kot kdaj prej. Zdi se, da bosta božič in novo leto čas, ko bodo občutili ostrino mraza in toplino upanja.

»Pa četudi ne bo snega, da bi bilo vsaj nekaj mraza, to je potrebno za naravo,« se pogovarja Teja s kuharico v vrtcu.

»Nekaj selekcije je potrebno, sicer bo preveč miši, pa še česa drugega.«

»Naj bo vsaj nekaj stopinj pod ničlo,« se strinjata in poslovita.

Dva dni pozneje se skupnost po hitrem ritmu zadnjih dni priprav in vseh nujnih opravkov tik pred prazniki sreča v skupni sobi. Prvi sveti večer je. Dolga leta izkušenj so prinesla skoraj do četrte ure natančen dnevni red, ki deluje. Razporediti je potrebno blagoslov velike hiše, večerjo, skupno praznovanje in druženje, skupno molitev, večerno mašo in polnočnico, pospravljanje in pomivanje. Vedno znova se izide. To so lepi trenutki. Mešanica utrujenosti in tihega upanja, hrepenenja, povezanosti v pričakovanju, kako se nam bo letos Bog na nežen in preprost način podaril. Včasih pride do tega v molitvi, včasih ob opazovanju jasic, včasih ob srečanju z ljudmi ...

Teja opazuje sestre in zazdi se ji, da so njihove drže nekam zakrčene, kot bi jih zeblo. Navajena je že, da so

nekatero bolj zmrznjene sorte, nekatere pa še dolgo v jesen hodijo brez hlačnih nogavic.

Spontano potipa radiator in se zdrzne: »*Mrzel je.*«

Najraje bi vstala in šla pogledat, kaj se dogaja, vendar je sveti večer, slovesno je, pojejo, pripovedujejo si duhovne izkušnje s poti adventa. Ne more iti stran. Počaka še nadaljnjih petnajst minut. Zdaj so končale. Vstanejo in se v veselem kramljanju začenjajo razhajati.

Takoj stopi do Petre in ji reče: »Radiatorji so mrzli, to je čudno. Včeraj je bilo še vse popolnoma v redu, s Tadejem sva preverila ravno zaradi praznikov.«

Petra jo pogleda z dolгим pogledom.

»Prosim, pojdi z mano, greva v toplotno postajo,« zaprosi Teja. »Ura je po deseti zvečer, neprijetno mi je hoditi sama naokoli po kletnih prostorih in še dve glavi več vesta,« razloži.

Oblečeta se in odideta. Poskušata biti pametni in preveriti, kaj bi lahko bilo narobe. Pogled na kazalce pokaže, da je v podpostaji vse hladno.

»Sem ne pride nič tople vode,« ugotovi Teja. »Do glavne postaje morava.«

Zakleneta in odhitita naprej v mrzlo noč.

»Hm, pa ravno letos je tako hladno.«

Misel na potrebnost hude zime ji ni več tako pri srcu.

Spustita se po stopnicah, hitro najdeta stikalo za luč, preletita termometre in presenečeno ugotovita: »Tu je vse v redu.«

»Kaj bi bilo narobe?«

Vse v tem literarnem delu je plod avtoričine domišljije, a na osnovi resničnih dogodkov. Še posebej (a ne samo), so izmišljeni imena, liki, poslovni subjekti, kraji, dogodki. Kakršnakoli sorodnost s stvarnostjo, še posebej z dejanskimi fizičnimi ali pravnimi osebami, živimi ali mrtvimi, kraji, je povsem naključna, razen če je to jasno opredeljeno.

Marjeta Pija Cevc
Iz ž(Ž)ivljenja urbane redovnice

© Uršulinski zavod, 2022

Prva izdaja

Oblikovanje naslovnice: Klara Pogačar

Fotografiji: Marjeta Pija Cevc

Jezikovni pregled: Erika Primc

Oblikovanje notranjosti in prelom: Klara Pogačar

Izdal in založil: Uršulinski zavod za vzgojo, izobraževanje, versko dejavnost in kulturo, Ulica Josipine Turnograjske 8, Ljubljana

Odgovarja: Marjeta Pija Cevc

Naklada: 400 izvodov

Tisk: Salve d. o. o.

Ljubljana 2022

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-31

CEVC, Marjeta Pija

Iz ž(Ž)ivljenja urbane redovnice / Marjeta Pija Cevc ; [fotografiji Marjeta Pija Cevc]. - 1. izd. - Ljubljana : Uršulinski zavod za vzgojo, izobraževanje, versko dejavnost in kulturo, 2022

ISBN 978-961-95280-7-5

COBISS.SI-ID 94187267